

Pol da Korin Amin do Papia 1 Mandagit

But piso gen

Pol da bisapmon Korin unun kokup pap madep kinda Akaia provinskon Grik da miktimon tagit. Pol iyi Yesu Kristo dakon Gen Bin Tagisi mibiltoksi Korin unudon yan tentenagit. Anek panmuwukbi wasok wasoksi panalon agit. (Yabekbi 19.1-17 unudon do koki.) Mani yopman degek kokup nwanjwarikon kin pi agit bisapmon panmuwukbi Korin egipgwit unudon jigii noman tan yomgwit. Aba Pol da nandak nandak yoban jigii unun panmilip ani yan do papia diwari Pol do mandan ingwit. Do Pol iyi Epesas kokupmon egek jigini unun panmilip ani do nandak nandak kilegi yominek papia on mandagit.

Pol da Korin panmuwukbi dakon nandan gadatni yawotni yan do nandaba kik madepsi agit. Ae anpakni tagisi unun tasik tosak do nandaba kik agit. Pol da minat eyo kili abi da anpak kilegi ani unun do yagit, ae minat aminyo Telagi Wup yipman degek jigii pawit unun do yosok. Ae Pin kop gawak imim dakon silip anpak tagisikon da ani, ae Telagi Wup da but galak dakon yo mibili mibili panmuwukbi do yomisak unun do yosok. Ae amin kimakbi kimoron da pidokdan unun do kisi yosok.

Unun yo morap da Korin amin jigii yomgut, do Pol da Pin kop dakon galaktok kan nandanyo ani do panpuluganek gen tagisi ban mandan yomgut. Gen kinda mandagit unun kilapmi 13, panmuwukbi da

unjun do tagisi nandan. Unjudon Pol da amin do but dasi galaktan yomyom anpak unjun do yosok. Ae yo madepsi kinda Pinjkop da minjat aminyo do but galak do yomisak unjun butdasi galak tan yomyom anpak unjun do yosok.

Yesu yolyol amin gen emat anek iyi dakon man dima pawigini

(Kilapmi 1–4)

¹ Nak Pol Yesu Kristo dakon yabekbini. Pinjkop da iyi da galak togon yabekbi pi namgut. Nak gat ae notnin Sostenes gat ² nit da papia on panmuwukbi Korin kokup papmon ekwan ji do mandamak. Yesu Kristo da iyi ji pantelak anek iyi do manjigit. Ji gat ae amin morap kokup morap kisikon Amin Taginin Yesu dakon man arjenagek bisit an iman amin kisi manjigit. Unjun nin ae unjunyo kisi dakon Amin Taginin. ³ Pinjkop Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da nandan yawok daminek butji panyawot aban yawori tosak do bisit asat.

Pol da Pinjkop ya yan iyigit

⁴ Pinjkop da Yesu Kristo obakon da nandan yawok daminek yo tagisi an damgut, do bisapmi bisapmi ji do nandanek Pinjkopno ya yansi iyisat. ⁵ Nido Yesu obakon yo tagisi morapmi timikgwit. Panpulanganban gen yogokji unjun tagisi, ae nandak nandak morapmi damgut. ⁶ Unjun da nak da Kristo dakon mibili dayigim unjun ji da nandanek yol kimakgwit yan nolisak. ⁷ Do ji abisok Amin Taginin Yesu Kristo altan tentenokdisak unjun do jomjom anek Telagi Wup dakon but galak dakon yo do

wadak wadak dima anj. ⁸ Amin Taginin Yesu Kristo da ji panjeban anjakwan wigi mibi gildaron wigisak, anjakwan Amin Taginin tobil apjak gildaron amin kinda da ji suñ kinda awit yan aripmi dima yoni. ⁹ Pinjop da yo morap ak do yagit unun aripmisi akdisak. Pinjop da ji Monji Amin Taginin Yesu Kristo gat egip egipnikon kalonji egipni do yan damgut.

Parjmuwukbi wasenji kiwit

¹⁰ Not kabi, Amin Taginin Yesu Kristo da manon gen tebaisi dayinek yan yosot, ji pidok pidok yipmanek but kalon ani. But ae nandak nandakyo kalonji gin tanakwa kabi kalonji egipni.

¹¹ Not kabi, Kloj da kabikon amin di da ji da binapmon pidok pidok tanakwan ekwan yan nayiwit.

¹² Nak mibili yanon da yosot, jikon da di da yan yon, “Nak Pol yoldat”, ae diwari da “Nak Apolos yoldat”, ae diwari da “Nak Pita yoldat”, ae diwari da “Nak Kristo yoldat” yan yon. ¹³ Unun Kristo da wasenki morapmi agit? Bo nak Pol ji do anek tilak kindapmon kimakgim? Bo ji telagi pakbi Pol da manon da sowit? ¹⁴ Nak ji da binapmon Krispus gat Gaius gat banjin telagi pakbi son yomgum. Amin di gat dima son yomgum. Unun do nak Pinjop ya yan iyisat. ¹⁵ Do amin kinda da “Nak Pol da manon telagi pakbi sogim” yan aripmi dima yogogi. ¹⁶ (Asi, nak amin kabi di gat kisi telagi pakbi son yomgum. Unun Stepanas da yutnon egipgwit amin ban son yomgum. Ae

1:8: 1Tes 3.13; 5.23   **1:9:** 1Tes 5.24; 1Jn 1.3   **1:10:** Pil 2.2

1:12: Ya 18.24-28; 1Ko 3.4   **1:14:** Ya 18.8; Ro 16.23   **1:16:**

1Ko 16.15

amin diwari gat son yomgum bo dima, unun nak dima nandisat.) ¹⁷ Kristo da nak amin telagi pakbi son yoben do dima yabekgit. Gen Bin Tagisi yan tenjenoken do yabekgit. Ae amin da miktim dakon nandan kokwin tagisikon da gen yon unuden dima yosot. Yan asat yan Kristo dakon tilak kindapni yipbo tapmimi mini di aban.

Kristo unun Pinjkop dakon tapmim

¹⁸ Amin pasidan unun da tilak kindap dakon gen unun nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kinda yan yon. Mani minjat aminyo nin Pinjkop da yokwikon ban timikgit amin nin da tilak kindap unun Pinjkop dakon tapmim yansi nandan. ¹⁹ Pinjkop da papiakon yan mandabi:

“Nak da nandan kokwini kilegisi tan yoman amin dakon nandan kokwini kilegi pantasik akdisat.

Ae nandak nandakni ton amin dakon nandak nandakni wiririkgo pasil mudokdan.”

²⁰ Do nin abisok on miktim dakon nandan kokwini tagisi amin dakon nandan kokwini tagisi do niansi yonej? Ae Moses dakon gen teban dakon mibili nandak nandak amin do niansi yonej? Ae on miktim dakon gen yogok amin tagisi do niansi yonej? Pinjkop da on miktim dakon nandan kokwin tagisi morap panupbal aban nandan kokwini tagi dima amin dakon gen gin an mudawit. ²¹ Nido Pinjkop nandan kokwini tagisikon da amin da iyi da nandak nandagon da Pinjkop nandan imni do dima galak tagit. Nin da tilak kindap do yan

---

1:18: Ro 1.16   **1:19:** Ais 29.14   **1:20:** Jop 12.17; Ais 19.12; 33.18; 44.25   **1:21:** Mt 11.25

tenjentaŋapno amin da unun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen yan yon, mani amin da unun gen nandanek nandan gadan iminakwa Pinjop da unun kosiron da yokwikon ban timit do nandagit. ²² Juda amin wasok tapmimi ton pindagek gen unun bami yan nandan. Anakwa Amin Nwakwari Kabi da nandan kokwin tagisi pindat do nandan.

²³ Mani nin Kristo tilak kindapmon anakba kimagit dakon geni dayin tenjentaŋ. Anapno Juda amin da gen unun do nin da dima galak tanek abidogi gen kindan yan yon yan nandan. Ae Amin Nwakwari Kabi da gen unun do nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kindan yan nandan. ²⁴ Mani Pinjop da yan iligit minat aminyo Amin Nwakwari Kabi bo ae Juda amin nin, nin nandan, Kristo unun Pinjop dakon tapmim ae nandan kokwini tagisi. ²⁵ Miktim amin da Pinjop dakon nandak nandakni diwari unun tagi dima yan nandan. Mani unun nandak nandak da amin dakon nandan kokwini tagisi yapman mudosok. Ae Pinjop dakon anpak diwari da Pinjop unun tapmimni mini yan nolisak yan nandan. Mani unun anpakni unun tapmimni madepsi, amin dakon tapmim yapman mudosok.

²⁶ Not kabi, Pinjop da yan daban Yesu yolyol amin dagawit bisap do nandani. Jikon da morapmi miktim amin da dabilon nandan kokwini tagisi mini da egipgwit. Ae jikon morapmi tapmimji mini da egipgwit. Ae jikon da morapmi amin man bini ton da kabikon nani dima. ²⁷ Mani

---

1:23: Ro 9.32; 1Ko 2.14

1:24: Kol 2.3

1:25: 2Ko 13.4

1:26: Mt 11.25; Jem 2.5

Piņkop da amin manjigit unun miktim amin da dabilon nandan kokwini tagi dima amin yan pindakgwit amin ban manjigit. Yan anek miktim dakon nandan kokwini tagi amin panmayak agit. Ae Piņkop da amin manjigit unun miktim amin da dabilon tapmimni mini yan pindakgwit unun ban manjigit. Yan anek miktim dakon amin tapmimni ton panmayak agit. ²⁸ Piņkop amin timit do on miktimon mani mini ae amin diwarı da pindakba yo isalisi an unun ban timikgit. Nido amin man madepni ton gat ae tapmimni ton gat pabin yopban yo isali ani do nandagit. ²⁹ Piņkop da dabilon amin kinda da iyi dakon man arıpmi dima awıgisak yan do yan agit.

³⁰ Piņkop da iyi ji Yesu Kristo gat depgut da ekwan. Anek Kristo yıpgut da nin dakon nandan kokwin tagisi dakon mibilisi egi nimisak. Ae Kristo obakon Piņkop da nin panmilip aban minat aminyo kilegisi ae telagisi aman. Ae Kristo da pi agit dogin anek Piņkop da nin yuman nagit, do yokwi da sanbenek kilanin dima asak. ³¹ Piņkop da nin do yanısi agit, do Piņkop gen papia da yosok unun da arıpmon anen. Yan yosok:

“Amin kinda do yo kindo do yo madepsi yan nandak do kan, Amin Tagi dogin yo madepsi yan nandan imdo.”

2

Pol da Korin amin dakon nandan gadat do yagit

¹ Not kabi, nak jikon obınek Piņkop dakon geni pasili dayın tenıtenagim bisapmon, nandan

kokwini tagisi amin da gen madep mibili mibili yon unuden dima yagin. ² Nido ji gat egipguman bisapmon yo nwaknwari di do nandak nandak dimasi agim. Yesu Kristo, ae tilak kindapmon kimot agit unun dogin nandagin. ³ Nak ji gat egipguman bisapmon tapminno mini. Nak pasalek madepsi nimnimikgin. ⁴ Nak gen yagin gat ae Gen Bin Tagisi yan tenjenagin unun nandan kokwini tagisi amin da yon unuden nandak nandak madepno da ji dakon nandak nandak kulabik tagi asak yanon da dima yagin. Unun dimasi. Nak Telagi Wup dakon tapmin nan ji doligin. ⁵ Yan agim nido ji da amin dakon nandan kokwini tagisi do nandan gadani do dima galak tagim. Pinkop dakon tapmin do nandan gadan imni do nandagin.

Telagi Wup da nandan kokwin tagisi nimisak

⁶ Mani Pinkop dakon anpagon kili tagan teban tawit aminon nandan kokwin tagisi unudon yan tenjenoman. Unun nandan kokwin tagisi unun miktim amin dakon nandan kokwin tagisi yombem dima. Ae on miktim dakon kila amin si pasildan unun dakon nandan kokwin tagisi yombem dima. ⁷ Nin Pinkop dakon nandan kokwini tagisi ban yan tenjenok aman. Pinkop yo morap dima wasagit bisapmon nandan kokwini tagisikon da Kwen Kokup iyi gat tilimnikon egipner do kosit kili yipgut. Mani unun kosit dakon geni pasili tagit. ⁸ Anakwan on miktim dakon kila amin kinda da dima nandan pisagit. Nandan pisawit tam, Kwen Kokup Amin Taginin

tilimni tagisi unun tilak kindapmon aripmi dima anakbam. ⁹ Mani, Pinjkop da papiakon gen unun do yan yosok:

“Yo kalip dabil da dima pindakgwit,
 ae miragon da dima nandawit,
 ae nandak nandagon dima noman tanbi,
 unun Pinjkop but dasi galak tan iman amin do panjnoman agit.”

¹⁰ Unun dakon geni pasili tawit, mani iyi dakon Wupni da nin do panalon an ningut. Telagi Wup da yo morap kisi pakyanji pindak mudosok, ae Pinjkop dakon nandak nandakni pasili kisi pindakdak. ¹¹ Amin kinda da amin notni dakon nandak nandak aripmi dima pindatjak. Amin unun dakon wupni butnigwan yikdak unun dagin pindakdak. Yangin, amin kinda da Pinjkop dakon nandak nandak aripmi dima pindatjak. Pinjkop iyi dakon Wupni da iyi gin kan nandanjo asak.

¹² Nin on miktim dakon nandak nandak banj dima timikgimanj. Nin Pinjkop da butgalak do yo morap nimisak unun nandanj pisonen do Wup Pinjkopmon da apgut unun nan abidagimanj. ¹³ Nin unun but galak dakon yo do yan tenjenok amanj, Mani genin amin nandanj kokwini tagisikon da dima yomanj, Telagi Wup da iyi niyinj dekbant unun banj yomanj. Telagi Wupni tonj amin do Telagi Wup dakon gen yoyinj tenjenomanj. ¹⁴ Mani Telagi Wupni mini amin Pinjkop dakon Wupni da yo nimisak unun do nandanj kokwini tagi dima amin dakon gen yan nandanj, ae aripmi dima nandanj pisoni, nido Telagi Wupni tonj amin dagin unun yo kokwinigek pakyanji pindak nandanjo anj. ¹⁵ Telagi Wupni tonj

amin da yo morap kisi kokwinik pindakgan. Mani amin diwari da Telagi Wupni ton amin dakon anpak kokwin aripmi dima ani. ¹⁶ Pinjop da papi-akon gen yan tosok:

“Namin da Amin Tagi dakon nandak nandak pindak nandanjo asak do Amin Tagi tagi iyindetjak?”

Mani Kristo dakon nandak nandak ninon tosok.

3

Parjmuwukbi dakon pi amin unun Pinjop dakon pi amini

¹ Not kabi, nak kalip ji gat egipguman bisapmon gen dayigim unun Telagi Wup yolgan amin yoyisat unun da aripmon dima dayigim. Amin but kalip anpak anakwa yoyisat unun da tilagon dayigim. Unun bisapmon ji Kristo da anpagon amin monin da tilagon egipgwit. ² Nak mum dabo nawit. Jap tebai ban dima dangum, nido ji jap tebai timit do dima tagap tawit. Abisok yo kisi jap tebai timit do dima tagap ton, ³ nido ji but kalip dakon anpak sigin yolgan. Asi, notji do nandaba yokwi tok anek gen emat agak unun jikon sigin tosok. Ji unun anpak an unun but kalip dakon anpak ban an. Ji on miktim dakon anpak gin an. ⁴ Kinda da yan yosok, “Nak Pol yoldat” ae kinda da “Nak Apolos yoldat” yan yosok. Unun anpak anek miktim amin da yan ekwan.

⁵ Ji pakyanansi nandani. Apolos unun namin? Ae nak Pol unun namin? Nit pi amin gin. Amin Tagi

---

2:16: Ais 40.13   **3:2:** Ibr 5.12-13; 1Pi 2.2   **3:3:** 1Ko 1.10-11
3:4: 1Ko 1.12   **3:5:** Ya 18.4,11,27-28

da nit do pi njwaknjwat njwaknjwat nimgut. Aban nit pi unjun ando ji Kristo nandan gadan imgwit. ⁶ Nak jap yet kwaokgim. Anjapbo Apolos da pakbi yomgut. Mani Pinjkop da jap bami panalon agit. ⁷ Do jap yet kwaokgit amin mani mini, ae pakbi yomgut amin kisi mani mini. Pinjkop da iyi jap bami panalon asak, do unjun kalongin mani ton. ⁸ Jap yet kwaokdak amin gat ae pakbi yomisak amin gat unjun kisi bamot Pinjkop dakon pi nangin amal. Do kisi bamot pi agimal da aripmon tomni timik timik akdamal. ⁹ Nit Pinjkop gat pi kalonj aman. Ae ji Pinjkop dakon pigagani. Ji Pinjkop dakon yutni.

Panjmuwukbi dakon pi amin unjun kisit kilda yombem

¹⁰ Pinjkop da nandan yawotni do anek nak kisit kilda nandak nandakni tagisi yombem kinda nan manjigit. Aban yut ak do gwak magim. Anjapbo amin diwari da yut unjun gwak magimon witjan. Mani minjat aminyo morap kalon kalon yut unjun an unjun pakyanji kan kimagek witjini. ¹¹ Amin kinda da gwak njwaknjwari kinda dimasi mosak. Yesu Kristo kalon nan gin Pinjkop da gwak teban kili magit. ¹² Amin da unjun gwak da kwenon yut witjini bisapmon diwari da gol ban akdan, ae diwari da silwa ban, ae diwari da tip tomni wukwisi ban, ae diwari da kindap ban, ae diwari da gurik ban, ae diwari da wit dakon obi ban akdan. ¹³ Don Pinjkop da minjat aminyo gen pikon yop do bisap yipguron amin da pi morap awit dakon

3:8: Mt 16.27; Ep 2.20-22
1Ko 4.5

3:11: Ais 28.16; 1Pi 2.4-6

3:13:

mibili tenjenokdisak. Unun bisap kindap da yan no-
man tanek amin morap kalon kalon pi tagi awit bo
dima yan do anjilik kokdisak. ¹⁴ Amin kinda unun
gwak kwenon yut agit, unun dima sosak kan, pi
amin unun tomni tagisi timitdisak. ¹⁵ Mani pi amin
kinda dakon yut wagil son mudosak kan, unun
amin pi agit dakon tomni pasil imdisak. Pi amin
iyi yokwi da kisiron da pulugan kikdisak, mani
unun amin kindapmon nan abidoman yombem da
egipjak.

Ji Pinjkop dakon yut

¹⁶ Ji Pinjkop dakon telagi yutni, ae Pinjkop dakon
Wupni jikon egisak. Unun dima nandan, ma?
¹⁷ Amin kinda Pinjkop dakon telagi yut antasik asak
kan, Pinjkop da unun amin antasik akdisak. Nido,
Pinjkop dakon telagi yut unun telagisi. Telagi yut
unun ji.

Nin amin dakon man dima pawiginen

¹⁸ Ji disi ban di panjkewalbam. Amin kinda ji da
binapmon miktim dakon yo morap kisi nandan
mudosot yan nandanek “Nak nandan kokwino
tagisi” yan yosak kan, unun amin on miktim dakon
nandan kokwini tagisi unun si yopmanek nandan
kokwini tagisi amin tagi dagosak. ¹⁹ Nido, on
miktim dakon nandan kokwin tagisi morap unun
Pinjkop da pindakban nandan kokwin tagi dima an.
Pinjkop da papiakon unun do yan yosok:
“Amin iyi do nak nandan kokwino tagisi yan
nandan amin unun Pinjkop da iyi pat yop-
manjanon yopban yokwalba timikdak.”

²⁰ Ae Piŋkop dakon papia da yaŋ yo kiŋi yosok:
 “Piŋkop da nandan kokwini tagiŋi amiŋ dakon
 nandak nandakni kiŋi piŋdak mudosok.

Ae yo morap ak do nandan uŋun ariŋmi dima
 aba noman tokdan yaŋ nandisak.”

²¹ Do ji amiŋ dakon man paukwan uŋun yipman
 mudoni. Yo morap ji dakon. ²² Pol, bo Apolos, bo
 Pita, bo on miktim, bo egip egip, bo kimot, bo yo
 morap abisok toŋ, bo yo don noman tokdan, uŋun
 yo morap ji dakon. ²³ Ae ji Kristo dakon, ae Kristo
 uŋun Piŋkop dakon.

4

Amin Tagi da iyi pi amin kokwin asak

¹ Ji da nin do Kristo dakon pi amiŋi yaŋ nan-
 dan nimni, ae Piŋkop dakon geni pasili kilani
 tagiŋi anek yaŋ tentenok dakon pi ninon toŋ yaŋ
 nandan nimni. ² Ae yaŋsi nandani, amiŋ kiŋda
 madepni dakon pi asak, uŋun amiŋ madepni
 dakon gen kagimansi guramitjak. ³ Do ji nak
 dakon anpak kokwin ani, bo amiŋ da gen pikon
 nak dakon anpak kokwin ak do nandan kan, nak
 uŋun do nandaba kikjok kiŋda dima asat. Nak
 nagayo kiŋi anpakno kokwin dima asat. ⁴ Asi, nak
 naga butnokon yo kiŋda dima toŋ yaŋ nandisat.
 Mani nak naga do amiŋ kilegi yaŋ ariŋmi dima
 yoken. Nak dakon anpak kokwin ak do Amin Tagi
 dagin asak. ⁵ Gen pi bisap dima abik, do amiŋ
 diwaridakon anpak kokwin dima ani. Ji Amin Tagi
 apjak bisap do jomjom ani. Uŋun da yo morap
 pilin tukgwan pasili toŋ uŋun timik tentenikon

yopdisak. Anek amin morap dakon nandak nandak pasili ton unun noman panalon akdisak. Unun bisapmon Pin kop da amin morap kalon kalon pi tagi awit unun do mani pawigikdisak.

Korin amin da iyi dakon mani pawigiwit

⁶ Not kabi, nak ji dakon nandak nandak panpulugok do anek Apolos gat nit do gen on dayisat. Ji nit do nandanek anpak kilegi Pin kop gen papia da yosok unun gin yolni. Yan anek pibit tidok anek amin kind a wigek ae kind a dima abin yipni.

⁷ Not, gak amin diwari yapmandal yan nandisal, ma? Gak Pin kopmon yo tagisi kind a dima abidagil, ma? Asi, gak Pin kopmon yo morap timikgil, mani yo morap unun gaga panalon agil da yan gaga dakon man nido awigisal?

⁸ Yo si galak ton unun aripninon tujan yan nandan, ma? Ji yo iren amin kili dagan mudan da tagisi ekwaman yan nandan, ma? Ae nin nwapmanek kila amin madep dagaman yan nandan, ma? O bupmisi. Nin ji da kila amin madep bamisi ekwa ninyo kisi ji gat kila amin madep gin egip do nandan. ⁹ Mani Pin kop da yabekbi nin ban mibi amin nipgut yan nandisat. Nin gen pikon nipmanek minjat amin morap da dabilon ae anelo da dabilon kimotnen do yan dagok an nibi yombem da ekwaman. ¹⁰ Nin Kristo man madep im do nandan kokwini tagi dima amin yombem da ekwaman, mani ji Kristokon gadawit do nandan kokwini tagisi amin ekwan, ma? Nin tapminnin mini anakwa ji da unun tapminji ton, ma? Nin manin mini anakwa ji da unun man madepji ton,

ma? ¹¹ Kalip da wiŋ abisok ekwamaŋon nin jap do aman, ae pakbi do aman, ae imal garanisi ban paman, ae amin da nindapmaŋaŋ, ae nin da tagi egipneŋ kokup mini. ¹² Nin kisitnin da pi madepsi aman. Nin da jobit paneŋ do yoŋ, mani Pinƙop da yo tagi anyomjak do bisit iyamaŋ. Nin do yo yokwisi aŋ nimirakwa yaworisi egek jigŋ unun guramikgamaŋ. ¹³ Gen girenŋ niyiŋba gen tagisi ban yoyamaŋ. Miŋat aminyo da dabilon nin sibiŋ sibiŋ iŋanisi amin da maba kwan unun yombem. Yaŋ daŋin egapno wik da wisak.

Pol da Korin amin iyi dakon anpak yolni do nandisak

¹⁴ Nak ji mayagi dam do gen on dima mandisat. Ji monji gwayono but dasi galak taŋ damisat, do nawa gen on dayisat. ¹⁵ Jikon amin morapmisi da Kristokon tagisi egipni do oman aŋ damaneŋ kilasi tagi ani, mani datji morapmi dima. Gen Bin Tagisi dayiŋ tenŋenagim bisapmon Yesu Kristokon datji dagagim. ¹⁶ Yaŋdo, nak dakon anpak pakyaŋsi yolni. ¹⁷ Unun dogin aŋek Timoti yabekgo jikon opgut. Unun nak dakon monjino but dasi galaktaŋ imisat. Unun Amin Tagi dakon pi kilani tagisi asak. Unun da ji panŋtagap aban nak da Kristo gat gadaŋ kimagek kokupmi kokupmi panmuwukbi morap anpak yolni do yoyiŋ dekgim unun do ae nandaba piŋoni do dayisak.

¹⁸ Jikon amin diwari nak dima opdŋsat yaŋ nandaneŋ kwen wigik aŋ. ¹⁹ Mani nak Amin Tagi da galak tosagon jikon tepmisi opdŋsat. Opben

---

4:11: 2Ko 11.23-27   **4:12:** Mt 5.44; 2Tes 3.8   **4:15:** Gal 4.19

4:16: Pil 3.17   **4:17:** Ya 19.22

bisapmon kwen wigik an amin dakon gen nandak do anek dima opdisat. Ni tapmim da tan yomisak unun pindak nandanjo ak do opdisat. ²⁰ Nido, Pin kop dakon Amin Kila Agakni unun gen gin yogok dakon yo dima. Unun tapmim dakon yo. ²¹ Do niban aben do nandan? Si baljanek pan kilek ak do opben do nandan? Bo but dasi galaktan daminek anpak yaworisi andaben do nandan?

Yesu yolyol amin anpak yokwi bikbiknikon ton unun panmilip an mudoni

(Kilapmi 5–6)

5

Korin panmuwukbikon yumabi anpak tosok

¹ Jikon yumabi anpak nwanjwari kinda tosok dakon geni nandagim. Unun anpak Pin kop dima nandan iman amin da dima an. Unun amin kinda da meni kimagakwan datni da minat kalik pagit unun gat pokgomal. ² Anakwan ji disi do yo madep yan nandane amin diwari yapman mudoman yan nandan, ma? Ji bupmi nandane kunam tatni. Yokwi agit amin unun yolba kinakwan ji da bikbigon sanbenek dima egipjak.

³ Asi, nak ji da dubagikon egisat, mani butnokon da ji gat egisat. Anek nak naga unun dakon anpak kili kokwinikgim. ⁴ Yan do anek yan yosot, Amin Taginin Yesu da manon muwut muwut kinda abidoni. Anakwa Yesu Amin Taginin dakon tapmim jikon tosok, ae nak butnokon da

ji gat egipben. ⁵ Anjek unun amin Sunduk da kisiron yipba giptimni antasik asak. Yanj aba Amin Tagi dakon bisap madepmon Pinjkop da unun amin dakon wupni yokwikon nanj tagi abidosak.

Anjak yokwi anj amin yol mudoni

⁶ Ji disi dakon man paukwanj, unun anjak tagi dima. Yis kalonisok di da bret kisi panpap anj, ji unun dima nandanj, ma? ⁷ Do ji yis kalipmi wiririkba kinj mudoni, anakwa bret kalugi yisni mini da yanj egipni. Nak nandisat, ji bret yisni mini yombem da ekwanj, nido Kristo nanj Yapyap Bilak do Sipsip mukwa sosonj unudenj nin dakon diwarinin mudoni do kili sonjbi. ⁸ Do kisik kisik anjek bisap madep dakon jap noknok anenj. Mani bret kalipmi yisni tonj banj dima nonenj, nin bret kalugi banj nonenj. Bret kalipmi unun anjak yokwi morap dakon tilak asak, anjakwan bret kalugi unun but kilegisi ae gen bamisi dakon tilak asak.

⁹ Nak papia mandanj damgum bisapmon yanj yagim, “Ji yumabi anjak anj amin gat kisi dima egipni.” ¹⁰ Miktim amin morap yumabi anj, bo ae amin dakon yo do pindak galaktok anjek kabo nonj, bo ae kokup kidat gawak yomanj amin si yopmanj dek mudoni yanjon da dima yagim. Ji unuden amin yopmandet do nandanj kanj, on miktim wagil yipmandetni. ¹¹ Mani gen mandagim dakon mibili unun yanj: Amin kinda Kristo dakon man panjek yumabi anjak asak, bo amin dakon yo do pindak galaktok asak, bo kokup kidat gawak yomisak, bo amin do yanjba yokwi tok asak, bo pakbi teban

nanjek but upbal asak, bo amin dakon yo kabo timikdak kan, ji unun amin gat kalonji dima egipni. Ae unun gat jap pakbiyo kalonji dima ani. ¹² Nak panmuwukbi da wanga ekwan amin dakon anpakni kokwin ak do pi dima asat. Mani panmuwukbi kokwin agak dakon pi ji da agagisi. ¹³ Panmuwukbi da wanga akgan amin Pinjop da iyi kokwin akdisak. Mani Pinjop gen papia da yan yosok: “Amin yokwi yolba ji da bikbigon dimasi egipjak.”

6

Panmuwukbi notji gen pikon dima yopni

¹ Jikon amin kinda amin kinda gat gen ton bisapmon nido panmuwukbi dakon pi amin si yapmanjek Pinjop dima nandan iman kabi dakon pi aminon kwan? Unuden ak do pasol pasolji mini, ma? ² Pinjop dakon minjat aminyo nin da miktimon minjat amin morapyo dakon anpakni kokwin akdaman, ji unun dima nandan, ma? Ae nin da kokwin yan akdaman kan, ji gen monjisok binapjikon noman ton disi kokwin aripmi dima ani, ma? ³ Nin aneloyo kisi dakon anpak kokwin akdaman, ji unun dima nandan, ma? Nin da kokwin yan akdaman, do on miktin dakon yo morap kokwin aripmi tagi anen. ⁴ Yando, jikon jigis noman ton bisapmon panmuwukbikon dima sanbenbi ae panmuwukbi da dabilon mani mini aminon jigisi unudon nido pankwan? ⁵ Gen on ji panmayak ak do dayisat. Panmuwukbi jikon amin bamorikon geni ton bisapmon amin kinda nandan kokwini tagisi anjek panmilip asak dakon amin kinda dima egisak,

ma? ⁶ Mani ji da notji nandan gadat dima an amin da dabilon panji gen yan yoman. Unun tagi dima!

⁷ Ji gen pikon kwan unun da ji Kristo tagi dima yolgan yan nolisak. Ji yum pindagakwa yokwi andamni kan tagi. Ae yum pindagakwa yo kabisi timitni kan tagi. ⁸ Mani yan dima an. Ji disi panmuwukbi notji ban panjekwalek yokwi anjyoman.

⁹ Yokwi an amin unun Pinjop da Amin Kila Asak da kagagwan dima pigikdan, unun dima nandan, ma? Ji disi ban di panjekwalbam. Amin yumabi anpak mibili mibili an, ae kokup kidat do gawat gawat an, ae wili da wili notni gat yumabi anpak mibili mibili an, ¹⁰ ae kabo non amin, ae yo morapmi timit do but kindap pan amin, ae pakbi teban nanek but upbal an amin, ae amin do yanba yokwi tok an amin, ae topmon da amin dakon yo timikgan amin, unuden amin Pinjop da Amin Kila Asak da kagagwan dima pigikdan. ¹¹ Ji kabikon diwari kalip unuden amin egipgwit. Mani Pinjop da sugan panmilip aban iyi dakon minjat amin kabi dagawit. Amin Tagi Yesu Kristo da manon, ae Pinjop dakon Wup da tapmimon Pinjop da ji panmilip aban iyi da dabilon minjat aminyo kilegisi awit.

Giptimnin unun Telagi Wup dakon yutni

¹² Amin diwari da yan yon, “Yo morap tagi agagi.” Gen unun bami, mani yo diwari da amin tagi dima panpulugogi. Yo morap tagi agagi, mani yo kinda dakon oman amini dima egipben. ¹³ Ae amin diwari da yan yon, “Jap unun kwasop dakon,

ae kwasop unun jap dakon tamo.” Gen unun bami, mani Pinjkop da kisi bamot yanban pasildamal. Giptimnin unun yumabi anen do dima tosok, unun Pinjkop dakon pi anen do tosok. Anakwan Pinjkop unun giptimnin kila asak. ¹⁴ Pinjkop da Amin Tagi kimoron nan aban pidagit, ae iyi da tapmimon nin dakon giptimnin paban pidokdan. ¹⁵ Giptimji unun Kristo dakon giptim diwatni unun dima nandan, ma? Do nak Kristo dakon giptim diwatni kosit minaron sanbeken kan unun tagi, ma? Unun dimasi! ¹⁶ Amin kinda kosit minaron sanbesak unun gat giptim kalon amal, ji unun dima nandan, ma? Pinjkop gen papia da unun do yan yosok:

“Bamori da giptim kalon anjil.”

¹⁷ Mani amin kinda Amin Tagikon sanbesak kan, wupmon bamori da kalon amal. ¹⁸ Ji yumabi anpak yipmanek pasal kin mudoni. Yokwi diwari amin da an unun giptim da wanga an, mani yumabi anpak asak amin iyi dakon giptim nan anupbal asak. ¹⁹ Giptimji unun Telagi Wup dakon telagi yut madepni, ji unun dima nandan, ma? Pinjkop Wupni kili damgut, unun ji da butgwan egisak. Gak gaga dogin dima egisal. ²⁰ Pinjkop da ji yuman nagit, do yo morap giptim da ani unun Pinjkop man madep im do ani.

Pol da minjat eyo do yagit

(Kilapmi 7)

7

¹ Ji da papiakon gen mandan namgwit unun

6:14: Ro 8.11; 1Ko 15.20; 2Ko 4.14
6:17: Jn 17.21-23; Ro 8.9-11

6:15: Ep 5.30   **6:16:** Mt
6:20: 1Ko 7.23; 1Pi 1.18-19

dakon kobogi abisok mandan daben. Amin kinda minjat dima pasak kan unun tagi. ² Mani yumabi anpak madepsi tosok, do wili ji kalon kalon minjatni ton da egipni, ae minjat kalon kalon ji esi ton da egipni kan tagisi. ³ Wili giptimni dima kutnosak, ae yan gin minjat giptimni dima kutnosak. ⁴ Minjat dakon giptim tim unun iyi dakon dima, unun eni dakon. Ae wili dakon giptim tim unun iyi dakon dima, unun minjatni dakon. ⁵ Do kinda da giptim timni dima ankutnosak. Jil bisap pisipmi dima pagek bisit pi ak do but kalon amal kan unun tagi. Mani don giptimjil ae panmuwutjil. Giptimjil dakon galaktok kilani tagi dima abal Sunduk da di panjewalban. ⁶ Nak gen on ji panpulugok dogin yosot. Unun da gen teban kinda dima asak. ⁷ Amin morap da nak yombem minjat eyo dima anek egipni kan tagi. Mani Pin kop da but galak dakon yo mibili mibili amin do yomisak. Kinda minjat eyo asak do imisak, ae kinda isal egipjak do imisak.

⁸ Minjat eyoni mini amin gat, ae sakwabat gat do yan yosot. Ji nak yombem isal egipni kan unun tagi. ⁹ Mani giptim dakon galaktok kilani aripmi dima ani kan, minjat eyo agagisi. Minjat eyo dima anek yumabi di abam.

¹⁰ Minjat eyo kili abi do gen teban on damisat. Unun nak dakon gen teban dima, unun Amin Tagi dakon gen teban. Unun yan: minjat da eni dima yipmandetjak. ¹¹ Mani eni yipmandetjak kan isal egipjak, bo tobil kwan eni gat but kalon anjil. Ae eni minjatni dima kwinitjak.

¹² Ae amin diwari do yan yosot. Gen on Amin Tagi dakon dima, naga yan yosot. Kristo yolyol amin not kinda minjatni nandan gadat dima asak, mani eni gat egip do nandisak kan, minjatni dima kwinitjak. ¹³ Ae Kristo yolyol minjat kinda eni nandan gadat dima asak, mani minjatni gat egip do nandisak kan, eni dima yipmandetjak. ¹⁴ Nido eni nandan gadat dima asak mani minjatni do anek eni unun telagi. Ae minjatni nandan gadat dima asak mani eni do anek minjatni unun telagi. Yan dima tam minjat monjiyosi unun telagi dima. Mani abisok unun telagi. ¹⁵ Mani minjat bo wili kinda nandan gadat dima anek wasen kik do nandisak kan, yan tagi anjil. Nandan gadat asak amin nandan gadat dima asak amin gat sigin egipjil dakon gen teban kinda dima tosok. Nido Pin kop da nin notnin gat but yaworon da egipneŋ do nandisak. ¹⁶ Minjat ji esi yokwikon ban timitdan bo dima, ji unun dima nandan. Ae wili ji minjatji yokwikon ban timitdan bo dima, jiyo kisi unun dima nandan.

Pin kop da nian egipneŋ do tilak agit unun da aripmon gin egipneŋ

¹⁷ Nin kalon kalon Pin kop da nian egipneŋ do tilak agit unun da aripmon egipneŋ. Pin kop da wasok wasok yan nimgut bisapmon nian egipguman unun da aripmon gin egipneŋ. Nak panmuwukbi morap do gen teban on yipmandat. ¹⁸ Wili kinda giptimni mandabi da don Pin kop da yan ilikgit kan, dima mandabi yan koni dakon pi dima asak. Ae wili kinda giptimni dima mandabi da don Pin kop da yan ilikgit kan, giptimni dima mandisak.

¹⁹ Nido giptim mandabi bo dima mandabi unun yo isali. Yo madep unun Pinjkop dakon gen teban guramitnej. ²⁰ Pinjkop da yan nimgut bisapmon nian egipguman unun da aripmon gin egipnej. ²¹ Oman amin egaki yan gamgut kan, nandaba kik dima aki. Mani pulugan kiki dakon kosit pisan gaban kan, unun nan yolgi. ²² Nido amin kind a oman amin egakwan Amin Tagi da yan ilkgit kan, unun amin Amin Tagi da dabilon puluganbi da egisak. Ae yan gin amin kind a puluganbi da egakwan Amin Tagi da yan ilkgit kan, unun abisok Kristo dakon oman amini egisak. ²³ Pinjkop da ji yuman nan depgut, do ji Pinjkop dakon galaktok yipmanjek amin dakon galaktok yoldo nandak nandak dima ani. ²⁴ Not kabi, Pinjkop da yan ilkgit bisapmon nian egipgwit unun da aripmon Pinjkop gat egipni.

Pol da minjat eyo dima awit amin do gen yipgut

²⁵ Nak minjat eyo dima awit amin do Amin Tagi dakon gen teban kind a tosok do dima dayikdisat. Mani naga dakon nandak nandak ban yokdisat, nido Amin Tagi da bupmi nandan naminek antagap aban gen bami yogok amin dagagim. ²⁶ On bisapmon jigi morapmi noman ton, do ji nian ekwan yan gin egipni kan tagi. ²⁷ Gak minjat pagil kan, unun kwinit do kosit wisik dima aki. Ae minjat dima pagil kan, minjat pak do dima nandaki. ²⁸ Mani minjat kind a paki kan, unun yokwi dima asal. Ae minjatjok kind a amin kind a pasak kan, unun yokwi dima asak. Mani minjat aminyo minjat eyo an unun egip egipnikon jigi morapmi pakdan. Jigi unun pani do dima galak tosot.

²⁹ Not kabi, yaŋ do nandaŋek yosot. Bisap kili kwanŋ tosok, do miŋatni tonŋ amin uŋun miŋatni mini yombem da egek Yesu yol kimagek egipni. ³⁰ Ae kunam yaŋ tidaŋek takgaŋ amin uŋun kunam dima takgaŋ yombem da egipni. Ae kisik kisik aŋ amin kisik kisik dima aŋ yombem da egipni. Ae yo yumaŋ nok aŋ amin yoni mini yombem da egipni. ³¹ Ae on miktim dakon yo timigeŋek pi aŋ amin uŋun yo morap pindakba egip egipnikon yo madep dima ani. Nido bisap dubak dima on miktim gat yo morapni gat pasildaŋ.

³² Ji on miktim dakon yo do nandaba kik ani do dima nandisat. Miŋat dima pagit amin uŋun Amin Tagi dakon pi dogin nandisak, ae Piŋkop dakon galaktok yol do nandisak. ³³ Mani miŋat pagit amin on miktim dakon yo do nandaba kik asak, ae miŋatni dakon galaktok yol do nandisak, ³⁴ do nandak nandakni bamori kisi tomal. Ae miŋatjok ae sakwabat ae miŋat eni da kwiniŋkbi uŋun Amin Tagi dakon pi do nandaŋ. Uŋun wupni ae giptimni Piŋkop do paregek telagi egip do nandaŋ. Mani miŋat amin pagit on miktim dakon yo do nandaba kik asak, ae eni dakon galaktok yol do nandisak. ³⁵ Ji paŋpulgoko tagisi egipni do gen on yosot. Yaŋsop aŋdam do dima yosot. Ji da aŋpak kilegi aŋek yo diwari yopmaŋek bisapmi bisapmi Amin Tagi dakon pi dogin nandani do nandisat.

³⁶ Amin kinda miŋatjok kinda pasak do manjinŋ imgwit uŋun dima paŋek bisap dubak egek uŋun do aŋpak tagi dima asat yaŋ nandisak, bo ae uŋun miŋatjok pakdosi nandisak, bo ae giptim dakon galaktok kila aripmi dima agi yaŋ nandisak kaŋ, iyi

dakon galaktok yolek miñat unun tagi pasak. Unun da yokwi dima asak. ³⁷ Mani amin kinda miñatjok kinda pasak do manjin imgwit unun butnikon da dima pakeñ yanñi nandisak, ae amin da pasak dosi dima iyañ, ae iyi dakon giptim dakon galaktok kila tagi abeñ yañ nandisak kañ, miñat unun dima pasak. Unun da tagi asak. ³⁸ Do amin unun miñatjok unun pasak kañ, unun anpak tagi asak. Mani dima pasak kañ, unun da wagil tagisi asak.

³⁹ Miñat kinda eni sigin egakwan miñat unun eni tagi dima yipmanñ deri. Mani eni kimotjak kañ, galaktokni yolek amin kaluk tagi pasak. Mani Amin Tagi nandanñ gadanñ imjak amin kinda nañ pasak. ⁴⁰ Mani naga yañ nandisat, amin dima pasak kañ, kisik kisik egipdisak. Pinjkop dakon Wup da nakyo kisi anñtagap aban gen on yosot yanñi nandisat.

8

Bit kilapyo kokup kidat do parekbi dakon gen

¹ Nak abisok bit kilapyo kokup kidat do parekbi unun dakon geni yokdisat. Nin kisi morap nandak nandaknin ton, yañ nandanñ. Nandak nandak unun da kwen wigik anpak panalon asak, mani but dasi galak tañ yomyom anpak da panmuwukbi panñteban asak. ² Amin kinda yo kinda do nak pakyanñi nandanñ mudosot yañ nandisak kañ, nandak nandakni aripmi dima. ³ Mani amin kinda Pinjkop do but dasi galak tañ imisak kañ, Pinjkop da unun amin pakyanñi nandanñ imisak.

⁴ Yan do, bit kilapyo kokup kidat do parekbi unun tagi nonen bo dima? Nin nandaman, kokup kidat dakon wupmi unun yo bami kinda dima, ae Pin kop morapmi dima ekwan, kalonji kinda dagin egisak. ⁵ Amin morapmi da Kwen Kokupmon ae miktimon pin kop morapmi ae amin tagi morapmi ekwan yan nandan. ⁶ Mani nin nandaman, Pin kop kalonji kinda dagin egisak, unun Datnin. Unun da yo morap wasagit, ae unun dagin egip egip nimisak. Ae Amin Tagi kalonji kinda gin egisak unun Yesu Kristo. Pin kop da Yesu obakon da yo morap wasagit, ae unun obakon da gin nin morap kisi egip egip nimgut.

⁷ Mani Yesu yolyol amin diwari unun dima kanba pisagit. Diwari kalip kokup kidat gawak yomgwit, do abisok kokup kidat unun yo bamisi kinda yan nandanek jap kokup kidat do parekbi unun non bisapmon burikon da gulusun aman yan nandan. ⁸ Mani jap nianen di ban noman unun da nin Pin kop da kapmatjok aripmi dima pan kisak. Jap unun dima nonen kan, Pin kop da dabilon unun gulusun kinda dima asak. Ae jap unun nonen kan, Pin kop da dabilon dima kilek tonen. ⁹ Disi nandan, jap kisi tagi noknogi, mani nandan gadatni dima teban tanbi amin da jap kokup kidat do parekbi nanba dandanek yokwikon di manbam. Do ji kan kimotni.

¹⁰ Nandani. Gak kokup kidat do yo bami dima yan nandanek kokup kidat gawak yomyom yutnon wigi jap unun nanaki notgo dima noknogi yan nandisak amin kinda da gandisak kan, unun

---

8:4: GT 4.39; 6.4; Gal 4.8
Gal 5.13

8:6: Ep 4.5-6

8:9: Ro 14.13-15;

yo kisi buri pidaŋban jap uŋun kokup kidat do parekbi uŋun nokdisak. ¹¹ Gak dakon nandak nandakgo da notgo nandaŋ gadatni dima teban taŋbi antasik akdisak. Kristo uŋun amin do aŋek kimakgit. ¹² Gak notgo dima noknogi yaŋ nandisak amin uŋun yokwi aŋ imisal bisapmon Kristo yo kisi yokwi aŋ imisal. ¹³ Yaŋdo, japmon notno yokwikon yipbeŋ kaŋ, nak buŋon bit kilapyo dimasi nokeŋ. Yaŋ aŋek notno yokwikon di yipbom.

9

Pol yabekbi pi aŋek tomni timit do dima nandagit

¹ Nak yo kinda da dam aŋakwan dima egisat. Nak yabekbi kinda, ae Amin Tagin Yesu kili kagim. Amin Tagi dakon pi agim dakon bami kabi ji mani. ² Amin diwari da nak do yabekbi kinda yaŋ dima bo nandaŋ namaŋ, mani ji da nak do asi yabekbi kinda yaŋ nandaŋ namaŋ, ma? Ji da Yesu yolyol amin dagawit uŋun da tilak kinda da yaŋ taŋakwan uŋun da nak Amin Tagi dakon yabekbini kinda yaŋ yolaŋakwan koŋ.

³ Amin diwari da aŋpakno kokwinigek abiŋ nepmaŋba kobogi do gen uŋuden baŋ yoyisat. ⁴ Banabas gat nit pi aŋapdo pi amak dakon yumaŋ nogi amin da nit do jap pakbiyo tagi paŋpulgugi. ⁵ Nit yabekbi diwari ae Amin Tagi dakon padige ae Pita yo da aŋ uŋudeŋ Yesu yolyol miŋat paŋek kisin agek pi agagi. ⁶ Banabas gat nit dagin nit dakon yiyit dakon pi ando tagi asak yaŋ nandaŋ, ma? ⁷ Emat amin da pini aŋek tomni timikgaŋ, do

yiyitni do iyi dakon monenɗ dɪma nonɗ. Ae wain kwaokdak amin wain dakon sopmi iyi paɗ nonɗ. Ae sipsip kila aɗ amin iyi sipsip dakon mumni nonɗ.

⁸ Nak amin dakon nandak nandak yolek gen on dɪma yosot. Gen teban yo kisi yaɗ gɪn yosok.

⁹ Moses da gen tebanon gen yaɗ tosok:

“Ji bulmakau wit gip golek do bamaɗ misinɗiɗkanɗ bisapmon jap noni do gen kagani dɪma sopni.”

Piɗkop da bulmakau dogin nandaneɗ gen unun yagit yaɗ nandaɗ, ma? Dɪma. ¹⁰ Unun nin dakon tagi timnin do anek gen unun yagit. Miktim pidosok amin gat ae wit gip misinɗiɗdak amin bamot bami nokdamak yaɗ nandaneɗ pini amal. ¹¹ Nin da wupji paɗpulugok do yo tagisi ji da binapmon kwaokgɪmanɗ, do ji da nin do giptim dakon yo paɗpulugoni unun da jigɪ damjak, ma? ¹² Piɗkop dakon pi amin diwari paɗpulugonɗ, do unun yapmanek nit madepsi paɗpulugoni kanɗ, unun da tagisi asak.

Mani nit jigɪ morapmi paɗek jikon yo timirisi unun dɪma timiɗgamak, nido Kristo dakon Gen Bin Tagisi kosit sopsop ak do dimasi nandamak. ¹³ Piɗkop da Telagɪ Yutnon telagɪ pi aɗ amin unun Telagɪ Yut dakon jap baɗ timiɗkanɗ. Ae alta dakon pi aɗ amin da altakon paret do bit kilapyo mukwa sosen unun dakon diwari nonɗ. Ji unun dɪma nandaɗ, ma? ¹⁴ Unudenɗ gɪn, Amin Tagi da yaɗsi anenɗ do gen yaɗ yagit. Gen Bin Tagisi yaɗ tenɗenok

---

9:9: GT 25.4; 1Ti 5.18   **9:10:** 2Ti 2.6   **9:11:** Ro 15.27   **9:12:** Ya 20.34; 2Ko 11.9   **9:13:** GT 18.1-3   **9:14:** Mt 10.10; Gal 6.6

amin unun gen yanakwa si nandan minat aminyo da giptim dakon yo panpulugok ani.

¹⁵ Mani nak giptim dakon panpulugok minat aminyokon dima timikdat. Ae abisok jikon yo timit do gen on dima yipmandat. Nak jikon yo timit do dima nandisat. Yo unun dima timigek kimokgen kan unun da tagi. Nido pi anapbo amin da tomni dima naman unun da kisik kisik madepsi namisak. Amin da yo naminek kisik kisikno gwayeni do dima galak tosot. ¹⁶ Mani Gen Bin Tagisi yan tetenok asat bisapmon mano aripmi dima awigiken. Amin Tagi da unun pi naminek pi unun abendosi nayigit. Ae Gen Bin Tagisi dima yan tetenoken kan, awa yo jigisi noman tan namdisak. ¹⁷ Pi on naga da nandak nandagon asat tam tomni tagi timikgom. Mani naga da nandak nandagon dima asat. Pin kop da nangut ban asat. ¹⁸ Yando, ni tomni nan abidoken? Gen Bin Tagisi yan tetenajek yo timirisi unun dima timikdat. Minat aminyokon Gen Bin Tagisi isalsi yanek tomni dima timigek tagisi nandisat, unun da tomnino asak.

Pol minat amin morapyo dakon oman amini egipgut

¹⁹ Nak puluganbi da egisat. Nak amin kindakon oman monji dima egisat. Mani minat amin morapmi Kristokon panap do anek oman amini dagagim. ²⁰ Juda amin kabikon egek unun timit do Juda amin yombem dagosot. Naga Moses dakon gen teban da yongamgwan dima egisat, mani gen teban da yongamgwan ekwan amin unun timit do anek unun amin gat egisat bisapmon gen teban da

yoŋgamgwan yombem egisat. ²¹ Ae amin Nwakŋwari Kabɪ Moses dakon gen teban dima abidawit amin gat egisat bisapmon, gen teban da yoŋgamgwan dima egisat yombem da egisat, nido uŋun amin timit do nandisat. Mani Pinƙop dakon gen teban dima yipman dekdət, nak Kristo dakon gen teban yoldat. ²² Ae amin nandan gadatni dima teban tanbi gat egisat bisapmon, nandan gadatno dima teban tanbi da tilak uŋun gat egisat, nido uŋun amin yokwikon ban timit do nandisat. Nak amin morap kisi dakon anpak timikgim, nido kosit morap kisi ankiligek amin diwari yokwikon ban timit do nandisat. ²³ Pi morap uŋun asat uŋun Gen Bin Tagisi da ireŋ tosak do asat. Nido Gen Bin Tagisi dakon yo tagisi kisin da timik timik aneŋ do nandisat.

Nin si teban tanek timtim yanek kin tomni tagisi abidoneŋ

²⁴ Napbi gwapbokon kwan uŋun kisi da timtim yanek kwan, mani kalonji kində dagin tomni abidosok. Uŋun ji dima nandan, ma? Do ji tomni abidok do si teban tanek timtim yanek kini. ²⁵ Amin morap aktidok ak do nandan amin uŋun iyi dakon kila tebaisi anek giptim dakon tagaptok an. Tomni uŋun timikgan uŋun tasik togi, mani nin tomni aripmi dima tasik togi uŋun timit do aktidogon kwaman. ²⁶ Yan do, tomni abidokensi yan nandanek timtim yanek dukwan dukwan dima wisinək tilagonsi kisat. Amin da kisit emat dakon aktidok tagisi an uŋun da tilak kisitno isal timon dima dapman dat. ²⁷ Giptimno da oman

---

9:22: 2Ko 11.29

9:25: Pil 3.14; 2Ti 2.4-5; 4.7-8

9:27: Ro

8.13; 13.14

amino egipjak do an tagap asat. Gen Bin Tagisi amin yoyinjek naga aktidok dima anjek tomni dima di timikgom.

10

Nin panjkewalon money do kanj kimotney

¹ Not kabi, nak Moses da bisapmon babikninon yo noman tawit unun do pakyañsi nandani do nandisat. Pinjkop da kisi morap kosit yolik do gikwem kinda yipmanj yomgut, ae Tap Gami wasenj kinjakwan kisi morap teri kinda wigiwit. ² Gikwem kagagwan kiwit ae tap pakbi binapmon da kiwit unun da telagi pakbi sowit yombem asak. Unun awit da Moses dakon amin kabi egipgwit dakon tilak. ³ Ae kisi morap da Pinjkop dakon Wup da jap yomgut unun nawit. ⁴ Ae kisi morap Pinjkop dakon Wup da pakbi yomgut unun nawit. Asi, Wup dakon tip unun gat kisi agipgwit unun dakon pakbi nawit. Tip unun Kristo. ⁵ Pinjkop da pi madepsi aban kawit, mani unun amin kabikon morapmi da anjak yokwi aba tagi dima nandanj yomgut. Do miktim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon panupbal aban kimagakwa bumjotni timi dukon di tanj tanj awit.

⁶ Unun yo morap noman tawit da nin do mama gen kinda asak. Do unun da yo yokwi ak do but kindap awit unudenj dima anenj. ⁷ Unun da kokup kidatni dakon wupni do gawak yomgwit nin yanj dima anenj. Pinjkop gen da yanj yosok:

10:1: TP 13.21-22; 14.22-29   **10:3:** TP 16.35   **10:4:** TP 17.6; IDT 20.11   **10:5:** IDT 14.29-30   **10:6:** IDT 11.4,34; 1Ko 10.11
10:7: TP 32.6

“Jap pakbiyo madepsi anek unun da kwenon kap ae kisik kisikyo mibili mibili awit.”

⁸ Unun da yumabi anpak awit unuden dima anen. Unun da yan aba gildat kalon dogin amin 23 tausen da kimakgwit. ⁹ Unun amin da awit unuden Kristo dima ankwalne. Unun da yan aba tunon amin emari ton da injin yoba kimakgwit. ¹⁰ Ae ji unun da Pin kop do yanba yokwi tok awit unuden dima ani. Yan aba kimot yomyom anelo da abin dapban kimakgwit.

¹¹ Unun yo morap noman tawit da nin do mama gen kind a sak. Amin da Pin kop da papiakon gen unun mandawit unun da mibi bisapmon ekwaman amin nin do mama gen niyisak. ¹² Yan do, amin kind a nak tebaisi akdat yan nandisak amin unun kan kimotjak. Yokwikon di manban. ¹³ Pan kwel jikon noman ton unun nwaknwari dima, unun amin morap kisikon yan gin noman ton. Ae Pin kop tok tok teban ji gat egek pan pulugosok, do ji pan teban anakwan pan kwelon dima manek tebaisi atdan. Pan kwel noman tan damni bisapmon Pin kop da pulugan kini dakon kosit kind a yipdisak, anakwan yokwikon dima mokdan.

Nin Pin kop gat ae kokup kidat gat kisi do gawat gawat dima anen

¹⁴ Yan do, notnoni, ji kokup kidat gawak yomyom anpak yipman degek pasal kini. ¹⁵ Ji nandan kokwinji tagisi, do gen dayisat disi kokwinini. ¹⁶ Telagi jap noman bisapmon kap abidanek Pin kop ya yan iyinek noman unun da yawini do anek

nin Kristo gat kabî kalonj amanj. Ae bret pu-
danjek nomanj bisapmon unjun da giptimni do anjek
nin Kristo gat kabî kalonj amanj. ¹⁷ Bret kalonj
kinda dagin tosok, nin amin morapmi da unjun
nanjin nomanj, do nin morapmi da giptim kalonj
amanj. ¹⁸ Ji Israel amin dakon anjak do nandani.
Bit kilapyo altakon sosonj bisapmon unjun nanjek
Pinjkop gat kabî kalonj anj.

¹⁹ Mani ji da kokup kidat do mukwa sosonj unjun
do nak da yo bamisi anj yanj yosot yanj di nand-
abam. Ae kokup kidat do yo bamisi yanj dima
yosot. ²⁰ Unjun dimasi. Nak yanj yosot. Pinjkop
dima nandanj imanj amin da mukwa sosonj unjun
konj do anj, unjun Pinjkop do dima anj. Ae ji konj
gat kabî kalonj ani do dima galak tosot. ²¹ Amin
Tagi da kapmon ae konj da kapmon kisi noni kanj,
unjun ma abisi anj. Ae Amin Tagi da tamokon ae
konj da tamokon kisi jap noni kanj, unjun yo kisi
ma abisi anj. ²² Amin Tagi yipmanj degapno nin
do nandaban yokwi tok anj nimjak do nandamanj,
ma? Nin dakon tapmim da unjun dakon tapmim
yapmanjgamanj, ma?

Bisapmi bisapmi Pinjkop dakon man awiginen

²³ Amin diwarî da yanj yonj, “Yo morap tagi
agagi.” Gen unjun bami, mani yo diwarî da nin tagi
dima panpulugogi. “Yo morap tagi agagi”, mani yo
diwarî da butnin tagi dima panjeban asak. ²⁴ Nin
nin banjin panpulugok ak do dima nandanenj. Nin
amin diwarî panpulugok do nandak nandak anenj.

10:17: Ro 12.5   **10:18:** MS 7.6   **10:19:** 1Ko 8.4   **10:20:** GT
32.17; PA 9.20   **10:21:** 2Ko 6.15-16   **10:22:** GT 32.21   **10:23:**
1Ko 6.12   **10:24:** Ro 15.1-2

²⁵ Bit kilapyo morap yuman gwayek tamokon yopmanjan unun tagi noni. Nandaba kik anek kokup kidat do parekbi bo dima, unun do dima yoyini.

²⁶ Nido nin nandaman,

“On miiktim gat yo morapni gat ton unun kisi morap unun Amin Tagi dakon gin.”

²⁷ Yesu dima nandan gadan imisak amin kinda da yutnikon kin jap noni do dayinban yutnikon kik do nandan kan tagi kini. Ae jap morap daban nandaba kigi mini tagi noni. Noknogi bo dima noknogi unun do but morap dima ani. ²⁸ Mani amin kinda da nandaba kik anek, “Bit on kokup kidat do parekbi” yan dayinban kan, unun dima noni. Noni kan unun amin da sun an yan nandan damdisak. ²⁹ Disi jap morap kisi tagi noknogi yan nandan, mani unun amin yan dima nandisak.

Nak jap morap kisi tagi noknogi yan nandisat. Do nido amin kinda da jap unun nonej kan unun sun aman yan nandanakwan jap unun yopben? ³⁰ Pinjop ya yan iyinek jap nokej kan, mibili nido amin kinda da gak sun asal yan nayisak?

³¹ Yan do, jap pakbiyo ani bo yo diwari gat ani bisapmon Pinjop man madep im do nandanek ani. ³² Juda amin, bo Grik amin, bo Pinjop dakon panmuwukbi da yokwikon moni dakon anpak kinda dima ani. ³³ Nakyo kisi minat amin morapyo da anpak si galakton unun ban asat. Naga anpulugok do anek dima asat. Minat amin morapyo panpulugoko Pinjop da yokwikon ban timitjak do nandanek asat.

Pol da Telagi Wup dakon but galak dakon yo gat ae Pinjkop gawak imim dakon anpak do yagit *(Kilapmi 11–14)*

11

¹ Nak da Kristo dakon anpak yoldat, yan gin jiyo kisi nak dakon anpak yolni.

Amin da busuṅni witjan unun do Pol da yagit

² Ji bisapmi bisapmi nak do nandanek ekwan, ae gen timikgim ban dangum unun ban yolek ekwan, do ji anpak tagisi an. ³ Mani gen kinda gat nandani do nandisat unun yan. Wili dakon busuṅni unun Kristo, ae miṅat dakon busuṅni unun wili, ae Kristo dakon busuṅni unun Pinjkop. ⁴ Wili kinda busuṅni witjinjek bisit asak, bo kombi gen yosak kan, unun da busuṅni Kristo abiṅ yipmandak. ⁵ Mani miṅat kinda busuṅni dima witjinjek bisit asak, bo kombi gen yosok kan, unun da busuṅni eni abiṅ yipmandak. Unun busuṅ dangwani kisi mandan mudosok yan asak. ⁶ Miṅat kinda busuṅni dima witjisak kan, busuṅ dangwani kisi mandan mudosak. Ae busuṅ dangwani pisipmi bo ae warot pak do mayagi nandisak kan, busuṅni si witjisak. ⁷ Wili unun busuṅni dima witjisak, nido wili Pinjkop iyi yombem wasanbi, unun da Pinjkop dakon tilimni nolisak. Mani miṅat unun wili dakon tilimni nolisak. ⁸ Nido Pinjkop da miṅat dakon giptim nan wili dima wasagit, wili dakon giptim nan miṅat wasagit. ⁹ Ae Pinjkop da miṅat do nandanek wili

11:1: 1Ko 4.16   **11:3:** WW 3.16; Ep 5.23   **11:7:** WW 1.26-27

11:8: WW 2.18-23

dima wasagit. Wili do nandanej minjat wasagit. ¹⁰ Yanj do anej, ae anelo da nindanj do anej, minjat unjun busunni witjisaksi. Yanj asak unjun da eni do gawat gawat asak dakon tilak.

¹¹ Mani Amin Tagi da kabikon minjat wiliyo iyi dage dima ekwanj. Minjat unjun wili dakon panpulugokni, ae wili unjun minjat dakon panpulugokni. ¹² Nido kalip Pinjkop da wili dakon giptim nan minjat wasagit, mani wili minjaron da altonj. Ae Pinjkop unjun yo morap dakon mibili.

¹³ Ji disi gen on kokwin ani. Minjat kinda busunni dima witjinjek bisit asak kanj, unjun anpak tagi nan asak? ¹⁴ Pinjkop da minjat aminyo nianjon da wasanj nipgut unjun pindagek yanjsi nandamanj, wili busunjanjwani dubagi amin unjun mayagi. ¹⁵ Mani minjat busunjanjwani dubagi kanj, unjun minjat dakon tilimni tagisi, nido Pinjkop da busunni witjisak do imgut. ¹⁶ Amin kinda da nak dakon gen unjun do gen emat asak kanj, yanjsi nandisak, nin gat ae Pinjkop dakon panmuwukbi diwari gat anpak njwaknjwari kinda dima yolgamanj.

Korin amin telagi jap kosit kilegikon da dima nawit

¹⁷ Kili nak anpak diwari anj unjun do tagisi dima nandisat. Unjun do anej anpak diwari ji da agagisi unjun do dayikdisat. Ji Pinjkop gawak im do muwukganj bisapmon notji dima panpulugonj, notji panupbal anj. ¹⁸ Do mibiltok unjun do dayikdisat. Pinjkop gawak im do muwukganj bisapmon pidok pidok anej ekwanj yanj amin da yanjba nandagim. Gen unjun nandako bamisok

agit, ¹⁹ nido pañmuwukbi timisok di wasen kınakwa unjudon da Pinjkop dakon anpak namın da bamisi yolgan unun da dolisak. ²⁰ Pinjkop gawak im do muwukgan bisapmon Amin Tagi dakon telagi jap ban noman yansi nandanek dima non. ²¹ Ji kalon kalon notji do jomjom dima anek jap tepmi timigek nan nan anek wain morapmi nanek but upbal an. Anakwa diwari jap do an. ²² Yutji mini do jap pakbiyo aripmi dima ani, ma? Pinjkop dakon pañmuwukbi do yo isali yan nandanek japni mini amin pañmayak ak do nandan, ma? Ni gen ban dayiken? Ji anpak tagisi an yan dayiken, ma? Unun dimasi!

Amin Tagi dakon telagi jap dakon gen

²³ Nido nak Amin Tagikon gen timikgin unun kili dayigin unun disi nandan. Gen unun yan. Kalbi Judas da Amin Tagi uwal da kisiron yipgut bisapmon unun kalbi Amin Tagi Yesu da bret abidanek ²⁴ Pinjkop ya yan iyinek pudanek yan yagit, “On nak dakon giptim timno ji do parekdat. On nanek nak do nandanek egipni.” ²⁵ Ae jap nan mudanek wain kap abidanek yan gin anek yan yagit, “On wain kap unun sanbek sanbek kalugi naga dakon yawi nan asat. Ji bisap morap on wain nanek nandan namni.” ²⁶ Yesu da gen yagit unun da yan nolisak. Bisap morap on bret gat ae wain on kapmon noni bisapmon Amin Tagi dakon kimot do yan tentenanakwa wigi ae apjak bisapmon wigisak.

Anpak kilegikon da Amin Tagi dakon telagi jap nonej

²⁷ Yanjo, amin kindi da Amin Tagi dakon bret ae wain kapni anpak kilegikon da dima nosak kan, Amin Tagi dakon giptim ae yawi yokwi animisak dakon gulusunni tan imisak. ²⁸ Do butjikon da kokwin tagisi anek bret gat wain kapmon noni. ²⁹ Nido Amin Tagi dakon giptim tim do dima nandaba wigakwan bret wainyo noni kan, gulusun an do Pin kop da kobogi damdisak. ³⁰ Mibili yan do anek jikon amin diwari tapmimni mini, ae diwari sot an, ae diwari kili kimakgwit. ³¹ Mani butnin dakon kokwin tagisi anek nonen kan, kobogi dima timitnen. ³² Mani Amin Tagi da anpaknin dakon kobogi nimek nin panmilip asak. Unun miktimon minat aminyo gat dima pasilnen do yan asak.

³³ Yanjo, not kabino, Amin Tagi dakon telagi jap nok do muwutni bisapmon amin diwari do jomjom anek don noni. ³⁴ Amin kindi jap do tepmi nandisak kan yutnikon nosak. Yan anek muwutni bisapmon gulusun dima anek kobogi dima timitjak.

Gen diwari dayigi unun opben bisapmon don dayiken.

12

Telagi Wup da but galak do pi anen do tapmim nimisak

¹ Not kabi, Telagi Wup da but galak do pi morap dakon tapmim nimek nimek asak unun pakyanji nandani do dayikdisat. ² Disi nandan, Pin kop dima nandan imgwit bisapmon kokup kidat dakon wupmi gen dima yon unudon kini do amin da

dayinba kokwin dima anek kin kin awit. ³ Yan do, pakyan si nandani, Pin kop dakon Telagi Wup da amin kind a antagap aban “Yesu jobit tagi pasak!” yan aripmi dima yosak. Ae Telagi Wupni mini amin da “Yesu unun Amin Tagi” yan aripmi dima yosak.

⁴ Telagi Wup dakon but galak dakon yo mibili mibili, mani Wup kalonji kind a dagin egisak. ⁵ Panmuwukbikon pi mibili mibili aman, mani Amin Tagi kalonji kind a gin. ⁶ Ae pi agak dakon kosit mibili mibili ton, mani Pin kop kalon dagin minat aminyo do tapmim yominjakwan pi unun an. ⁷ Panmuwukbi kisi panpulugonej do Telagi Wup da amin kalon kalonon pi asak. ⁸ Amin kind a Telagi Wup da antagap aban nandan kokwin tagisi anek minat aminyo panpulugosok. Ae unun Wup kalon dagin kind a antagap aban nandak nandak tagisi minat aminyo yoyisak. ⁹ Ae unun Wup kalon dagin nandan gadat tebaisi amin kind a do imisak. Ae unun Wup kalon dagin amin kind a tapmim iban sot amin panmilip asak. ¹⁰ Ae amin kind a do wasok tapmimi ton agak dakon tapmim imisak. Ae amin kind a do kombi gen yosak dakon tapmim imisak. Ae amin kind a do wup mibili mibili kokwin agak dakon tapmim imisak. Ae amin kind a do gen mibili mibili yogok dakon tapmim imisak. Ae amin kind a do gen unun pantobiljak dakon tapmim imisak. ¹¹ Unun Wup kalon dagin unun yo morap panalon asak. Iyi da galaktogon but galak dakon yo kokwinige k amin kalon kalon do yomin yomin asak.

Nin giptim kalonji kinda dakon diwatni kabi da ekwaman

¹² Amin dakon giptim unun kalonji gin, mani giptim diwatni morapmi. Ae unun giptim dakon diwat morap unun giptim kalonji kinda dakon gin. Kristo dakon giptim kisi yan gin. ¹³ Wup kalonji kinda dagin nin morap telagi pakbi soj niban giptim kalonj agiman. Juda amin nin, ae Grik amin, ae oman amin, ae oman amin dima ekwan amin nin kisi Wup kalonji butninon abidagiman.

¹⁴ Giptimnin unun kalonji kinda gin dima, diwatni morapmi. ¹⁵ Kandap da “Nak kisit dima, do giptim dakon diwatni dima” yan tagi yosak, mani unun giptim dakon diwatni sigin tosok. ¹⁶ Ae mirak da “Nak dabil dima, do giptim dakon diwatni dima” yan tagi yosak, mani unun giptim dakon diwatni sigin tosok. ¹⁷ Giptimon dabil dagin tosok tam, nianj anek gen nandisak? Ae giptimon mirak dagin tosok tam, nianj anek yo dakon kibanj nandisak? ¹⁸ Mani giptim unun yan dima. Pinjkop da iyi dakon galaktok yolek giptim dakon diwatni kalonj kalonj yopgut da tamonikon tan tan an. ¹⁹ Giptim dakon diwatni kalonji kinda dagin tosok tam unun giptim dima. ²⁰ Mani giptim dakon diwatni morapmi da giptimon sanbenba giptim kalonji kinda gin asak. ²¹ Dabil da kisit “Gak mini tam naga tagi egipbom” yan aripmi dima iyigi. Ae busun da kandap “Gak mini tam naga tagi egipbom” yan aripmi dima iyigi. ²² Dimasi. Giptim dakon diwatni tapmimni madep dima yan pindakgaman unun dima ekwan tam giptim

tagi dima tanban. ²³ Ae giptim dakon diwatni mani mini yan pindakgaman unun ban kila tagisi aman. Ae giptim dakon diwatni mayagi yan nandaman unun ban tagisi witjaman. ²⁴ Mani giptim dakon diwatni diwari mayagini mini unun yum pindagapno isal ton. Pin kop da giptim dakon diwatni kisi wasan yopmanek diwatni nin da yo madep dima yan pindakgaman unun do man madep yomgut. ²⁵ Yan aban giptim dima wasen kisak, ae giptim dakon diwatni da notni aripsi kila an an an. ²⁶ Giptim diwat kinda tepmi pasak kan, giptim diwat kisi morap tepmi pan. Ae giptim diwat kinda man madep pasak kan, giptim diwat kisi morap kisik kisik pan.

²⁷ Ji kisi morap Kristo dakon giptim tim ekwan, ae ji kalon kalon giptim diwatni ekwan. ²⁸ Ae Pin kop da panmuwukbikon pi ani do amin manjigit. Mibiltok yabekbi, ae unun da bujon kombi amin, ae unun da bujon yoyindet, ae wasok tapmimi ton agak amin, ae sot amin panmilip ak amin, ae amin panpulugok amin, ae pi mibili mibili kila agak amin, ae gen amin da dima nandagi mibili mibili yogok amin kisi manjigit. ²⁹ Kisi morap yabekbi dagin dima ekwan, ae kisi morap kombi amin dagin dima ekwan, ae kisi morap yoyindet dagin dima ekwan, ae kisi morap wasok tapmimi ton agak amin dagin dima ekwan, ³⁰ ae kisi morap sot amin panmilip ak amin dagin dima ekwan, ae kisi morap gen amin da dima nandagi mibili mibili yogok amin dagin dima ekwan, ae kisi morap gen panjobil amin dagin dima ekwan. ³¹ Mani ji Telagi

Wup dakon but galak dakon yo wukwisi unun timit do tek kindap pani.

Abisok anpak wagil tagisisi kinda do dayikdisat.

13

Nin amin do but dasi galaktan yomneŋ

¹ Nak amin dakon gen mibili mibili ae anelo dakon gen kisi yoken, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kaŋ, nak gonŋon bo ae dubaŋ mibili mini tidon unun yombem. ² Ae kombi gen yogok dakon tapmin nagon tosoŋ, ae nandak nandak pasili ton unun nandaŋ mudosot, ae nandak nandak morap kisi nandaŋ mudosot, ae nandaŋ gadatno tebaisi do kabap kinda iyiko diwalik tagi kisak, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kaŋ, nak yo isalisi. ³ Nak yo morapno yoni mini amin do yoben, ae yum pindagapbo amin da giptimno abidaŋ kindapmon sonba sonjek kimokgen, mani amin do but dasi galaktan yomyom anpak nagon dima tosak kaŋ, unun da nak kindasok aripmi dima anpulugoni.

⁴ Amin kinda amin do but dasi galaktan yomisak, unun amin da yokwi an iba butni yawori tanakwan kobogi anyom do dima nandisak, ae amin morap do anpak yaworisi gin anyomisak. Ae amin tagisi ekwan amin do pindak galaktok anek nandaba yokwi tok dima anyomisak, ae pibit tidok dima asak, ae iyi do nandaban dima wigisak. ⁵ Ae anpak mayagi dima asak, ae iyi dogin dima nandisak, ae butjap tepmi dima nandisak, ae amin

da yokwi an ɪba yokwini do dima nandan egisak. ⁶ Unun anpak yokwi do kisik kisik dima asak, gen bamɪ do kisik kisik asak. ⁷ Amin do but dasi galaktan yomyom anpak asak amin jigi da arɪpmɪ dima abin yipmandak. Bisapmi bisapmi Pinƙop do nandan gadat anek anpulugosak do jomjom asak, ae jigi bisapmon tebaisi akdak.

⁸ But dasi galaktan yomyom anpak unun arɪpmɪ dima mudosak. Mani kombi gen yogok gat, ae gen mibili mibili yogok gat, ae amin dakon nandak nandakni tagi morap unun pasildan. ⁹ Nin yo morap dakon nandak nandak diwari banƙin nandaman, ae kombi genyo kisi diwari banƙin yoman. ¹⁰ Mani don yo wagol gwaljigi minisi noman tanakwan abisok yo morap diwat diwat nandaman unun pasildan.

¹¹ Unun dakon tilak unun yan. Nak moninisok egipgum bisapmon gen amin monin da tilagon yagin, ae nandak nandakno gat ae kokwin agakno gat amin monin da tilak egipgum. Mani amin madep anek amin monin anpak yipman mudagin. ¹² Abisok nin Pinƙop dakon mibili diwari gin nandaman. Unun pakbi idapmon wupnin pindak upbal aman unun yombem. Mani Pinƙop dakon tomno dabilyo bamisi don kokdaman. Pinƙop da abisok nin bamisi nandan nimisak, unuden don nandan imdaman.

¹³ Nandan gadat gat, ae Pinƙop da panpulugosak do jomjom agak gat, ae but dasi galaktan yomyom anpak, unun anpak kapbi da toktok teban tan anan

kikdan. Mani but dasi galaktan yomyom anpak da anpak diwari yapman mudosok.

14

Kombi gen yok do galagi madep nandanen

¹ Ji amin do but dasi galaktan yomyom anpak toktogisi an kimotni. Ae Telagi Wup da but galak do yo nimisak unun timit do galak tanek kombi gen yogok dakon tapmim abidok do madepsi galak toni. ² Nido amin kinda gen nwanjwarikon* da gen yosak kan, unun amin da nandani do dima yoyisak, unun Pin kop nan gin iyisak, nido amin da ni gen nan yosok unun dima nandan, Telagi Wup da tapmim iban gen pasili yosok. ³ Mani, amin kinda kombi gen yanek minat aminyo dakon nandan gadatni pan teban asak, ae tebai atni do butni pan teban asak, ae jigikon ekwan amin butni pan teban asak. ⁴ Amin kinda gen nwanjwarikon da gen yosok unun iyi dakon but an teban asak, mani kombi gen yosok amin pan muwukbi morap dakon but pan teban asak. ⁵ Ji kisi da gen nwanjwarikon da gen yoni do nandisat, mani kombi gen yoni dosi nandisat. Kombi gen yosok amin da gen nwanjwari yosok amin yapmandak, mani gen nwanjwari yan akwan amin kinda da pan tobiljak kan unun tagi, unun da pan muwukbi dakon but pan teban asak.

⁶ Not kabi, nak jikon obinek gen nwanjwarikon da gen dayiken kan, nianon da gen unun da ji pan pulugosak? Mani Pin kop da gen pasili noligit unun dayiken, bo nandak nandak tagisi di dayiken,

---

14:1: 1Ko 12.31; 14.39   * **14:2:** Gen nwanjwari dakon mibili unun yan. Unun miktin amin morap da dima yon gen kinda do yosok.

bo kombi gen kinda dayiken, bo dayindet aben unun da ji tagisi panpulugosak. ⁷ Yo egip egipmi mini unudon abidanek tilak aben. Kasisin ae gitayo geni kilegi dima yoni kan, nikon da amin kap dakon tek nandanek kap yoni? ⁸ Ae kwen kilegi dima yosak kan, amin nianon da emat do tagap toni? ⁹ Jiyo kisi yan gin. Ji gen nwaknwari yanakwa nianon da amin da gen unun dakon mibili nandaba pisoni? Gen yanba isali akdan. ¹⁰ Asi, miktimon gen mibili mibili morapmi ton, ae kisi morap mibili ton gin. ¹¹ Mani amin kinda da gen yanban dima nandabo pisosak kan, unun amin da nak do kokup nwaknwarikan amin yan nandan naminakwan nak da unun amin do kokup nwaknwarikan amin yan nandan iben. ¹² Gen nwaknwarikan da gen yoni kan, amin da ji do yan gin nandan damdan. Ji Telagi Wup dakon but galak dakon yo timit do galagi madepsi nandan, do but galak dakon yo panmuwukbi tagisi panjeban agagi unun timit do pi tebaisi an kimotni.

Gen nwaknwari yogok dakon gen

¹³ Yan do, amin kinda gen nwaknwarikan da gen yosak kan, Pin kop da gen unun tagi pantobiljak dakon tapmim imjak do bisit asak. ¹⁴ Nido, gen nwaknwarikan da bisit aben kan, wupnokon da bisit asat, mani nandak nandaknokon da yo bami kinda dima nandisat. ¹⁵ Yan do, nian aben? Wup ae nandak nandakno kisi da bisit aben. Wup ae nandak nandakno kisi da kap yoken. ¹⁶ Yan dima anek wupmon dagin Pin kop an kisi nek ya yan iyinaki mirak yopmandak amin unun gen yosol dakon mibili dima nandisak, do nianon da “Unun

asi” yaŋ yosak? ¹⁷ Piŋkop ya yaŋ iyinɛk yo tagisi asal, mani mirak yopmandak amin dakon buri dima anteban asal.

¹⁸ Nak bisap morapmi gen ɲwakɲwarikon da gen yaŋek ji gwapman mudosot do Piŋkop ya yaŋ iyisat. ¹⁹ Mani, paŋmuwukbi Piŋkop gawak im do muwutni bisapmon gen ɲwakɲwarikon da gen sop 10 tausen yokenɛ kaŋ, uŋun da paŋpulugok kinda dima akdisak. Mani gen sop 5 kabi amin da tagi nandagi uŋun baŋ yoyinɛdet abenɛ kaŋ, uŋun da paŋpulugok madepsi akdisak.

²⁰ Not kabi, nandak nandakjikon da amin monin da tilak dima egipni. Amin monin da anpak yokwi dakon mibili dima nandanɛk ekwanɛ ji uŋun da arɪpmon egipni. Mani nandak nandakji uŋun amin madep da tilagon egipni. ²¹ Piŋkop da gen tebanon gen yaŋ mandabi:

“Amin Tagi da yaŋ yosok, ‘Geno kokup ɲwakɲwarikon amin do yobo uŋun da gen ɲwakɲwarikon da uŋun miŋat aminyo do yoyikdanɛ.

Mani geno nandak do mirak dima yopdanɛ.’ ”

²² Yaŋdo, gen ɲwakɲwarikon da gen yogok uŋun da Piŋkop dakon tilak madepni kinda asak. Uŋun nandanɛ gadat kili awit amin do dima yolisak, nandanɛ gadat dima awit amin do yolisak. Mani kombi gen yogok uŋun tilak kinda nandanɛ gadat kili awit amin paŋpulugok do yomisak, uŋun nandanɛ gadat dima awit amin do dima yomisak. ²³ Do paŋmuwukbi morap Piŋkop gawak im do muwugek ji kisi gen ɲwakɲwarikon da gen yoni kaŋ, but galak

dakon yo dakon mibili dima nandan amin, bo ae nandan gadat dima abi amin da win dandanek ji do si nugigan yan yokdan. ²⁴ Mani, ji kisi kombi gen yoni kan, but galak dakon yo dakon mibili dima nandan amin, bo ae nandan gadat dima abi amin da abin gen unun nandan unun da buri suganba iyi do nin yokwi pakpak do kobogi pakdaman yan nandakdan. ²⁵ Nandak nandakni burigwan pasili ton unun tentenokdan. Ae man pak gawagek Pin kop gawak iminek “Pin kop bamisi ji gat egisak” yan yokdan.

Kosit kilegikon da Pin kop gawak imnen

²⁶ Yan do, not kabi, Pin kop gawak im do muwutni bisapmon niban ani? Kinda da kap yosak, ae kinda da yoyindet asak, ae kinda da Pin kop dakon nandak nandak pasili ton unun yosak, ae kinda da gen nwaknwarikon da gen yosak, ae kinda da unun gen yosak unun pantobiljak. Yo morap ani unun panmuwukbi panteban ak do ani. ²⁷ Amin diwari gen nwaknwarikon da gen yoni kan, amin bamori bo kapbi dagin yoni. Ae kisi bisap kalon dima yoni, notji do bikbik yomin yomin anek yoni. Ae amin kinda da gen unun si pantobiljak. ²⁸ Mani gen pantobil amin mini kan, gen nwaknwarikon da gen yogok amin gen dima yosak. Gen iyi gat ae Pin kop gat dogin yosak.

²⁹ Amin bamori bo kapbi da kombi gen yoni, anakwa diwari da geni kokwinin. ³⁰ Ae kinda yigakwan Pin kop da gen kinda analon aniban kan, gen yosok amin gen sanbenek dima yosak. ³¹ Yan

anjek kombi gen yogok amin kisi kalon kalon kombi gen yoni dakon bikbik pisan damdan. Anakwa panmuwukbi kombi gen yoyinakwa nandak nandak timigek unun da butni panjeban asak. ³² Kombi gen yogok amin unun wupni dakon kila iyi tagi an, do iyi da bisapmon gen tagi yoni. ³³ Nido Pinjkop unun yo morap upbilapmon da agak amin dima. Nin da but kalonon da egipnej do nandisak.

Telagi panmuwukbi morap nin da aman unuden jiyo kisi muwut muwutjikon ³⁴ minjat gen dima yoni. Gen yanba tagi dima akdisak. Moses dakon gen teban da yosok unun da aripmon gawat gawaron da yitni. ³⁵ Panmuwukbi da muwut muwuron minjat gen yoni kan unun mayagi, do gen kinda dakon mibili nandak do kan, yutnikon eni ban yoyinba tagi yoyini.

³⁶ Korin amin, Pinjkop dakon gen jikon da noman tagit yan nandan, ma? Ae geni ji dagin abidawit, anakwa amin diwari dima abidawit yan nandan, ma? ³⁷ Jikon da amin kinda iyi do nak kombi amin kinda yan nandisak, bo Wup dakon nandak nandak tan namisak yan nandisak amin yansi nandisak, gen on mandisat unun Amin Tagi dakon gen teban yansi nandisak. ³⁸ Amin kinda yan dima nandisak kan, unun amin do kombi amin kinda dima yan nandan imni.

³⁹ Yando, not kabi, kombi gen yok do galagi madepsi nandani, ae gen njwakjwari yogok dakon kosit sopsop dima ani. ⁴⁰ Mani Pinjkop gawak imim dakon silipmon yo morap ani unun kosirikon da kilegisi ani.

Amin kimakbi aeni kimoron da pidokdan

(Kilapmi 15)

15

Kristo kimagek kimoron da pidagit

¹ Not kabi, Gen Bin Tagisi dayigim unun do butji pabo pisanban nandan do nandisat. Gen Bin Tagisi kili abidawit da unudon tebai akgañ. ² Ae gen dayigim unun tebaisi abidoni kañ, Pinƙop da unun Gen Bin Tagisikon da ji yokwikon bañ timidsak. Yañ dima ani kañ, nandan gadatji unun yo isali.

³ Gen kind a bidagim unun da gen wagol madepsi asak. Gen unun kili dangum. Gen unun yañ. Pinƙop gen tosok unun da aripmon Kristo nin dakon yokwi wiririt do kimakgit. ⁴ Ae Pinƙop gen tosok unun da aripmon amin da kimakbi tamogwan yipgwit, ae gildat kapbi anakwan kimoron da pidagit. ⁵ Ae Pita kon altanek don yabekbi 12 kabikon kisi altan yomgut. ⁶ Ae don nandan gadat amin 500 yapmandak unun kabikon altan yomgut. Unun kabikon morapmi abisok ekwan, mani diwari kili kimakgwit. ⁷ Ae don Jems altan ingut. Ae don yabekbi kisikon altan yomgut.

⁸ Unun kabikon altan yominek don mibi do nagon altan namgut. Nak monji kind altok altok bisapmonsidi dima altanbi yombem. ⁹ Nido nak yabekbi kabi dakon pinbinisi egisat. Ae amin da yabekbi yañ tagi dima nayigi, nido kalip Pinƙop

---

15:3: Ais 53.5-12   **15:4:** Mt 12.40; Ya 2.24-32   **15:5:** Mt 28.16-17; Lk 24.34   **15:7:** Ya 1.3-4   **15:8:** Ya 9.3-6   **15:9:** Ep 3.8; 1Ti 1.15

dakon paŋmuwukbi paŋupbal ak do pi madepsi agim. ¹⁰ Mani Piŋkop da nandan yawok naminek anpulanganban yabekbi kinda dagat da egisat. Ae nak do nandan yawot agit unun dima sun tagit. Dimasi. Yabekbi diwari yapmanek pi madepsi agim da asat. Mani naga dima asat, Piŋkop da nandan yawok naminek tapmim naminakwan pi unun asat. ¹¹ Do nak bo ae yabekbi diwari da pi unun an unun da yo madep dima asak. Yo madep unun Yesu kimot anek aeni pidagit unun dakon geni yan tenjenapano ji da nandanek nandan gadat awit.

Don amin kisi morap kimakgwit unun kimoron da pidokdan

¹² Kristo kimoron da pidagit unun dakon geni yan tenjenoman, do jikon amin diwari da mibili nido “Amin kimakbi kimoron da aripmi dima pidokdan” yan yon? ¹³ Asi, amin kimakbi aripmi dima pidoni kan, Piŋkop da Kristo kimoron nan dima aban pidagit. ¹⁴ Asi, Kristo kimoron nan dima aban pidagit tam, gen yan tenjenok aman unun yo isali asak, ae nandan gadat an ununyo kisi yo isali. ¹⁵ Ae yan tam nin Piŋkop da yo agit unun do top amin dagagiman. Nido nin Piŋkop da Kristo kimoron nan aban pidagit unun dakon geni yan tenjenoman. Mani Piŋkop da amin kimakbi kimoron ban dima paban pidon tam, Kristo kimoron nan dima aban pidagit. ¹⁶ Asi, amin kimoron da dima pidon tam, Kristo kimoron da dima pidagit. ¹⁷ Ae Kristo dima pidagit tam, nandan gadatji da ji aripmi dima paŋpulugokdisak.

Yokwi morapji sigin tan daminjakwa ekwan. ¹⁸ Ae Kristo nandan gadan iminek kimakgwit amin unun pasilgwit. ¹⁹ Nin Kristo nandan gadan iminek unun da panpulugosak do jomjom anek ekwaman. Mani nin yo tagisi on miktimon gin timit do jomjom aman tam, nin bupmi amin dakon mibi amin wagil yokwisi ekwaman.

²⁰ Mani yan dima. Kristo kimoron da kili pidagit. Unun pigaga jap bami mibiltoksi tosok unun da tilak kili kimakgwit amin dakon wasok wasok amini pidagit. ²¹ Amin kalonji kinda da kimot analon agit, ae yan gin amin kalonji kinda da kimoron da pidot pidot analon agit. ²² Adam dakon amin kabi morap si kimokgon, ae yan gin Kristo dakon amin kabi morap egip egip abidokdan. ²³ Mani nin morap Pin kop da silip yipgut unun da aripmon pidokdaman. Mibiltok Kristo, ae don tobil apjak bisapmon minat amin kabi morapni nin kimoron da pidokdaman.

²⁴ Unun da kwenon mibi bisap abinjakwan Kristo da kon mibili mibili tapmimi ton dakon kila amini unun panupbal aban pasil mudajakwa kila agak pi morap Pin kop Dat da kisiron yipdisak. ²⁵ Nido Kristo dasi kila amin madep egakwan wigi uwal morapni pabin yopmanjakwan pinbini egipdan. ²⁶ Ae uwalni mibisi abin yipdisak unun kimot. ²⁷ Pin kop gen papiakon gen yan tosok: “Unun da yo morap pinbini egipni do yopgut.” Yo morap pinbini egipni do yopgut yan yosok, mani nin nandaman, Pin kop iyi Yesu dakon pinbini

15:21: Ro 5.12

15:23: 1Tes 4.16; PA 20.5

15:25: Mt 22.44

15:26: PA 20.14

15:27: Kap 8.6

dima egisak. ²⁸ Ae don, yo morap Kristo dakon pɨnbini tanakwa Monji da iyi nanj Piŋkop dakon pɨnbini yipdisak. Mibiltok Piŋkop da yo morap Monji dakon pɨnbini yopgut, mani Monji da iyi nanj Piŋkop dakon pɨnbini yipjak bisapmon Piŋkop da yo morap dakon wukwisini yitdisak.

²⁹ Amin kimakbi kimoron da dima pidoni tam, mibili nido amin diwari da amin kimakbi panpulugok do telagi pakbi sosen? Aripmi dima pidoni tam, nido unun anpak an? ³⁰ Amin morapmi da pi aman unun do toktogisi uwal an niminek nindapba kimotneŋ do an. Do amin kimoron da dima pidoni tam, nin mibili nido unun pi aman? ³¹ Not kabi, nak asi dayisat, Amin Taginin Yesu Kristo da jikon pi tagisi asak unun do butnokon da nandako yo madepsi asak. Disi nandan, unun bamisi. Ae yanjo kisi nandani, nak gildari gildari kimoronsi kin kin asat. Gen on bamisi yosot. ³² Epesas kokupmon amin diwari jon bit kilapyo yokwisi da yan emat anek nak nit do awit. Kimakbi kimoron da dima pidoni tam, mibili mini emat agim. Ae amin kimakbi kimoron da dima pidoni tam,

“anwa wagil kimotdaman,
do jap pakbiyo madepsi anen.”

³³ Ji amin diwari da top pankewaldan do pindatni. Gen on disi nandan, “Ji amin yokwi gat muwutni kan, anpakji tagi unun panupbal akdan.” ³⁴ Ji aesi nandak nandak kilegi timigek yokwi ae sanbenek dima ani. Asi jikon da diwari Piŋkop dima nandan iman. Ji da mayaktok pani do anek gen on dayisat.

Giptimnin kimoron da pidokdisak unun njwakɲwari

³⁵ Amin kinda yaɲ yokdisak, “Amin kimakbi kosit nianon da pidokdan? Ae pidoni bisapmon nianen giptim da pidokdan?” ³⁶ Unun nandan kokwini tagi dima amin dakon gen kinda! Gak jap yet kwaokdal unun mibiltok kimot anek don kwosok. ³⁷ Ae wit bo ae jap diwari dakon yeri kwaokdal unun jap bami don kwokdisak unun yombem dima. ³⁸ Mani Pinƙop da iyi nandan kokwinigek yeri kalon kalon do obi tamayo iyikon iyikon wasosok. ³⁹ Giptim morap unun arip gin dima. Amin unun giptimni njwakɲwat, ae bit kilapyo giptimni njwakɲwat, ae minam gat ae tap kilapyo kisi yaɲ gin. ⁴⁰ Kundukon yo ton unun giptimni iyi, ae miktimon yo ton unun yo kisi giptimni iyi. Mani kundukon yo ton dakon tilimni unun njwakɲwat, ae miktimon yo ton dakon tilimni unun yo kisi njwakɲwat. ⁴¹ Gildat kanek ae gikyo tilimni njwakɲwat njwakɲwat. Ae gik morap tilimni iyikon iyikon tan yoman.

⁴² Amin kimakbi kimoron da pidokdan unun yaɲ gin. Giptim wayikgaman unun miktogi, mani giptim pidosak unun aripmi dima miktogi. ⁴³ Giptim wayikgaman unun tilimni mini, mani giptim pidokdisak unun tilimni wagil tagisi. Giptim wayikgaman unun tapmimni mini, mani giptim pidokdisak unun tapmimi ton. ⁴⁴ Giptim wayikgaman unun on miktim dakon, mani giptim pidokdisak unun Wup da egip egip imisak.

Miktim dakon giptim tosok, do giptim Wup da egip egip imisak unun yo kisi tosok gin. ⁴⁵ Pinƙop

dakon papia da yaŋ yosok:

“Amin mibiltogi, Adam, uŋun amin egip egipmi ton dagagit.”

Mani mibi Adam da amin do egip egip yomyom Wup dagagit. ⁴⁶ Wup dakon egip egip da mibiltok dima altagit. On miktimon egip egip da mibiltok altagit, aŋakwan wup dakon egip egip da don altagit. ⁴⁷ Amin mibiltogi Adam uŋun on miktim dakon, ae miktim naŋ wasaŋbi. Ae Adam uŋun da buŋon nani uŋun Kwen Kokupmon da pigit. ⁴⁸ Miktimon miŋat amin morap uŋun giptimni uŋun Adam dakon giptim yombem. Mani Kwen Kokup dakon giptimnin uŋun Kristo dakon yombem akdisak. ⁴⁹ Abisok nin miktim amin Adam yombem da ekwamaŋ. Ujudeŋ gin don Kwen Kokup amin Kristo yombem akdamaŋ.

⁵⁰ Not kabi yaŋsi dayisat, miktim giptim gat kisi Piŋkop da Amin Kila Asak da kagagwan aripmi dima wigigi. Ae yo miktogi da yo dima miktogi aripmi dima timiri.

⁵¹ Nandani. Gen pasili kinda dayikdisat. Nin morap kisi dima kimotdamaŋ. Nin kisi morap kulabik aŋ mudokdamaŋ. ⁵² Kweŋ mibisi yosak bisapmon nin mal wambilgamaŋ uŋun da tilak tepmisi kulabik akdamaŋ. Kweŋ yaŋban amin kili kimakgwit uŋun kimoron da pidokdaŋ, ae buŋon aripmi dima mik tokdaŋ. Ae nin kalugi sigin ekwamaŋ amin kulabik akdamaŋ.

⁵³ Nido, giptimnin miktogi uŋun kulabik aŋek toktogisi tagisi egipdisak. Giptimnin si kimori uŋun kulabik aŋek toktogisi kalugi egipdisak.

54 Giptimnin si kimori ae miktogi unun kulabik anek toktogisi tagisi kalugi egipdisak bisapmon Pinjkop dakon gen kinda tosok unun bami ton akdisak. Gen unun yan:

“Pinjkop da emaron teban tanek kimot obisi anakban pasilgit.

55 Kimot, gak amin pabij yopyop dakon tapmingo jiri?

Kimot, gak amin tepmi madep yomyom tapmingo jiri?”

56 Yokwi da kimot tapmim iban amin tepmi madep yomisak. Ae yokwi unun gen tebanon tapmim pasak. 57 Mani Amin Taginin Yesu Kristo da tapmimon Pinjkop da tapmim nimanakwan emaron teban toman, do Pinjkop ya yan si iyaman.

58 Yan do, not kabino, ji tebaisi agek wayin wayin dima ani. Disi nandan, Amin Tagi dakon pi madepsi an unun bami mini dima akdan, do ji bisapmi bisapmi Amin Tagi dakon pi an kimotni.

Pol yo ak do nandagit unun do yagit

(Kilapmi 16)

16

Pol da Jerusalem do monej panmuwutdan unun do yagit

¹ Kili Pinjkop dakon minat aminyo Jerusalem ekwan unun do monej panmuwutdan unun do dayikdisat. Galesia panmuwukbi da ani do kosit yoligim, ji yan gin ani. ² Sonda morapmon ji

morap kisi kalon kalon pi agak da butgwan monen timikgan unun kokwinigek kabi kinda yopman yopman ani. Anakwa nak opben bisapmon monen panmuwut dakon pi dima ani. ³ Nak da obin altoken bisapmon paretji Jerusalem pankini do disi amin kabi di manjini. Anakwa nak da but piso papia kinda mandan yobo abidanek kini. ⁴ Ae nakyo kisi kigisi yan nandaken kan, kisin tagi kinenj.

Pol Korin amin kinj pindat do nandagit

⁵ Nak Masadonia miktin nan kik do nandisat. Ununan kinjek don jikon abin altokenj. ⁶ Nak ji gat timisok di gat egipben bo ae sigin egapbo ais bisap mudosak unun dima nandisat. Ae kokup njakwarikon kiken bisapmon ji da anpulanganakwa kikenj. ⁷ Nak ji gat bisap pisipmi egip do dima galak tosot. Amin Tagi da tagi nandisagon ji gat bisap dubagok egipnenj. ⁸ Mani nak kokup pap Epesas idon egapbo Pentikos bisapmon wigisak. ⁹ Nido, Pinkop da nak do yoma kinda witdal namik da minjat amin morapmi panpulugoko Yesu yolyol amin dagonj. Mani amin morapmi da uwal anjnama.

¹⁰ Timoti jikon apban kan anpulanganba pasol pasol dima asak. Nak da Amin Tagi dakon pi asat, ununyo kisi yan gin asak. ¹¹ Jikon da di da kanba amin isali kinda yan di aban. Tobil apjak bisapmon yipba but yaworon da nagon apjak. Not diwarigat kisi apni do jomjom asat.

¹² Notnin Apolos dakon gen unun yan. Not diwarigat ji dandak do kiwit bisapmon unun gat kini

---

16:5: Ya 19.21

16:6: Ro 15.24

16:9: Ya 19.8-10; 2Ko 2.12

16:10: 1Ko 4.17

16:11: 1Ti 4.12

16:12: 1Ko 3.6

kan tagisi yan iyigim. Mani unun bisapmon op do dima galak tagit. Iyi gwagak kanek don obin dandisak.

Gen diwar

¹³ Disi do kila tebai anek nandan gadaron tebai atni. Tebaisi agek yo kindo do pasol pasol dima ani. ¹⁴ Yo morap ani unun but dasi galak tan yomyom anpagon dagin ani.

¹⁵ Not kabi, Stepanas gat yutnikon ekwan amin gat da Akaia provinskon mibiltoksi but tobil anek Yesu nandan gadan imgwit unun disi nandan. Ae Pin kop dakon minat aminyo panpulugok do iyi dakon egip egip parekgwit. Nak gen tebai yan dayisat, ¹⁶ ji unuden amin gat ae unun amin panpuluganba pi kalonj an amin gat dakon pinbini egipni.

¹⁷ Stepanas gat Potunatus gat Akaikus gat nagon opba but galaksi nandagim, nido ji kisi da abin nak aripmi dima nandani, ¹⁸ ae unun da nak kisik kisik namgwit ae jiyo kisi kisik kisik damgwit. Unuden amin da pi madep an unun do but galaksi nandanek man madep yomni.

¹⁹ Panmuwukbi morap Esia provinskon ekwan unun da gildatni tagi dayan. Akwila gat Prisila gat ae panmuwukbi unun bamot da yutnon muwukan unun da Amin Tagi da manon gildatni tagi madepsi dayan. ²⁰ Yesu yolyol amin notji morap da gildatni tagi dayan. Panmuwukbi notji gat domdom ani bisapmon but dasi timitni.

²¹ Nak Pol da naga gildat tagi on mandisat.

²² Amin kindo da Amin Tagi but dasi dima galak-

taŋ imisak kaŋ uŋun jobit timitjak.

Amin Tagi gak apbi! ²³ Amin Tagi Yesu dakon nandaŋ yawotni jikon tosak do bisit asat. ²⁴ Nin Yesu Kristokon kabi kalon agimaŋ, do ji but dasi timikdat. Uŋun asi.

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106